

Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021
MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

EDUCAȚIE MUZICALĂ

**Învățământ special
Clasele a V-a – a VIII-a
Dizabilități intelectuale ușoare și moderate**

București, 2021

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Educație muzicală* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a VIII-a din învățământul special gimnazial, pentru elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate, înscriindu-se în aria curriculară *Arte*. Această disciplină este prevăzută în Planul-cadru de învățământ pentru învățământul special gimnazial, dizabilități intelectuale ușoare și moderate, cu un buget de timp de 1 oră/ săptămână la fiecare nivel.

Programa disciplinei *Educație muzicală* este elaborată potrivit unui model de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial. Studiul muzicii reprezintă o veche și semnificativă tradiție a tuturor sistemelor de învățământ, fiind evident rolul extrem de important al acesteia în viața oamenilor. Ascultăm zilnic, din proprie inițiativă sau involuntar, muzică de diverse genuri. Cercetări recente arată că manifestările muzicale sunt principalele abordări artistice în viața tinerilor, că reprezintă momente de satisfacție personală, de îmbogățire spirituală sau comuniune.

Educația muzicală continuă explorarea domeniului, după parcurgerea unor prime etape, în cadrul disciplinei *Muzică, ritm și mișcare*, prezentă în planul-cadru pentru ciclul primar, în care s-a vizat un parcurs educativ specific etapei intuitive (pentru primii patru ani de studiu – de la clasa pregătitoare la clasa a treia), ca primă etapă în realizarea educației muzicale. În clasa a patra s-a intrat treptat în etapa notației muzicale, cu elemente de notație a înălțimilor, apoi și a duratelor, urmărindu-se conștientizarea utilizării anumitor parametri sonori, însă la nivelul unui prim contact, în contextul unui demers de tip integrat (prin combinarea elementelor strict muzicale cu cele ce țin de mișcare), îndrumat de un cadru didactic cu pregătire generală.

Activitățile specifice disciplinei *Educație muzicală* formează impresii, trezesc interesul pentru artă și cultură, contribuie la formarea gustului muzical și stimulează simțul estetic, imaginația și creativitatea, dezvoltând competențele vocale și instrumentale, auzul muzical al copiilor, simțul ritmic și memoria muzicală, dar și aspecte mai generale, precum dezvoltarea sensibilității, a siguranței de sine, autodisciplina, concentrarea și relaționarea pozitivă cu ceilalți, sub îndrumarea unui cadru didactic specializat, permițând transferul optim al unor competențe de nivel mai complex.

La elevii cu dificultăți semnificative de învățare, educația muzicală și folosirea interdisciplinară a muzicii facilitează depășirea obstacolelor frecvente în învățare legate de tulburări de concentrare a atenției, limbaj, exprimare personală, relaționare cu ceilalți, capacitate de autocontrol și alte dificultăți asociate. Astfel practica demonstrează că muzica sub forma unor cântece joc poate fi un mijloc excelent de introducere a unor secvențe de ice breaking la orice lecție, de captare a atenției și de ce nu, chiar de însușire a unor concepte din alte discipline de studiu.

Structura programei școlare include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice ale unui domeniu sau rezolvarea unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Educație muzicală* jalonează achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu gimnazial.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale. Ele reprezintă etape în dobândirea competențelor generale și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse **exemple de**

activități de învățare, care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale domeniului, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Cânt vocal și instrumental*
- Elemente de limbaj muzical
- Aspecte culturale eteronomice și interdisciplinare

Cu primele două domenii de conținuturi elevii s-au familiarizat deja în învățământul primar. Cel de-al treilea domeniu are în vedere reliefaarea legăturilor dintre muzică și universul specific copilului și se axează pe deschiderile interdisciplinare.

Astfel, disciplina *Educație muzicală* își păstrează caracterul tradițional, însă propune abordări culturale eteronomice și interdisciplinare, în raport cu disciplinele studiate anterior, în învățământul primar, dar și cu cele ce se studiază în ciclul gimnazial. Se propun teme, ce pot reveni (în alți ani de studiu), care să exploreze relația muzicii cu limbajul corporal și cu domenii precum literatura, artele plastice, istoria, geografia, matematica, tehnologia informației, științele etc.

De importanță semnificativă sunt și **sugestiile repertoriale**, cu referire la repertorii de lucrări propuse spre a fi audiate, dar și de lucrări vocale ce pot fi interpretate în cadrul orelor de curs.

Sugestiile metodologice includ clarificări conceptuale, recomandări de strategii didactice și elemente de evaluare continuă. Pornind de la competențele generale, sunt analizate strategiile de formare care contribuie predominant la realizarea acestora.

Construcția programei permite, pe baza experienței acumulate, exprimarea evolutivă prin cânt precum și receptarea adecvată a conținutului lucrărilor muzicale audiate, cu accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

Competențe generale

- 1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale**
- 2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical**
- 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic**

CLASA a V-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale**

Clasa a V-a
<p>1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de respirație și de emisie având ambitusul de o octavă; - exerciții de coordonare a cântului în ansamblu; - exerciții pentru păstrare a ritmului; - interpretarea unor lucrări muzicale simple care să conțină intervale de cvintă și sextă; - interpretare vocală în dialog sau conversație muzicală pe grupe/ perechi.
<p>1.2. Interpretarea unor fragmente simple instrumentale/ vocal-instrumentale *)</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții specifice cântului instrumental pentru instrumente de percuție; - exerciții de coordonare a cântului instrumental în grup; - interpretare instrumentală sau vocal-instrumentală în dialog sau conversație muzicală pe grupe/ perechi.

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical

Clasa a V-a
<p>2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese formate din 2-5 sunete</p> <ul style="list-style-type: none"> - asocierea unui cântec cunoscut cu reprezentarea sa grafică; - jocuri de recunoaștere, intonare și scriere a unor note; - exerciții de citire a unui text muzical.
<p>2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple</p> <ul style="list-style-type: none"> - executarea unor exerciții ritmice utilizând valorile de optime, pătrime și doime; - observarea raportului matematic între duratele de optime, pătrime și doime; - exerciții de notare a duratelor în măsurile 2/ 4 și 3/ 4; - jocuri de compunere a unor ritmuri (prin diverse combinații ale unor formule ritmice date).
<p>2.3. Operarea cu noțiuni de dinamică și timbru muzical</p> <ul style="list-style-type: none"> - diferențierea nuanțelor de tempo rar și repede în piesele interpretate; - jocuri de modificare a nuanțelor într-un fragment muzical și observarea diferențelor expresive rezultate; - diferențierea unor instrumente în funcție de sursa de producere a sunetelor; - observarea diferențelor timbrale în cântul vocal; - diferențierea timbrală a unor ansambluri muzicale (coruri pe voci egale/ mixte, ansambluri camerale/ orchestre de cameră/ orchestre simfonice etc.).

3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic

Clasa a V-a
<p>3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții libere asupra conținutului afectiv și ideatic al unor lucrări.
<p>3.2. Relaționarea muzicii cu contextul socio-cultural în care a fost creată</p> <ul style="list-style-type: none"> - diferențierea unor cântece specifice ciclului vieții și evenimentelor de peste an (anotimpuri, sărbători, datini și obiceiuri); - realizarea unor prezentări publice ale unor cântece corelate cu evenimentele social culturale (recitaluri de cântece patriotice, colinde și cântece de stea, cântece de primăvară, cântece cu caracter religios, cântece cu caracter laic etc.).

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Cânt vocal și instrumental*	Respirație, emisie vocală Gesturi dirijorale (tactarea măsurilor, pregătirea intrării) Elemente de tehnică instrumentală - instrumente de percuție
Elemente de limbaj muzical	Portativ, cheie, măsură Notația înălțimilor de note în cheia sol Notația duratelor (valorile de doime, pătrime, optime,) și a pauzelor corespunzătoare Măsuri de doi și trei timpi Elemente de dinamică muzicală (nuanțe): piano, forte Elemente de timbralitate: instrumente muzicale ale orchestrei simfonice, diferențe în emisia vocală
Aspecte culturale eteronomice și interdisciplinare	Elemente de relaționare a muzicii cu contextual socio-cultural în care a fost creată Elemente de folclor muzical, specific zonei de proveniență (tradiții, obiceiuri)

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

Sugestii metodologice și repertoriale

1. Repertoriu pentru audiții

a. Muzica și anumite arii geografice

- Cântece și dansuri reprezentative pentru anumite regiuni geografice ale României (hora, sârba, brâul, alunelul, călușul, geamparaua etc.)
- Cântece și dansuri reprezentative pentru alte culturi: menuetul, barcarola, tarantela, valsul vienez, marșul, boleroul, tangoul, ceardașul, samba, flamenco, syrtos etc.
- J. S. Bach - Menuet, Badinerie
- L. Boccherini - Menuet
- W.A. Mozart - Rondo alla turca
- L. V. Beethoven - Dansuri germane
- J. Haydn – Menuete (extrase din Simfonii/ Sonate)
- W. A. Mozart - Menuete
- F. Schubert - Marș militar
- J. Strauss tatăl, J. Strauss fiul - Valsuri, Marșul Radetzki
- F. Chopin - Poloneze, Mazurci, Valsuri
- G. Verdi - Marșul triumfal din opera Aida
- J. Brahms - Dansuri ungare
- E. Grieg - Dansuri norvegiene
- A. Dvorak - Dansuri slave
- J. Offenbach - Barcarola din Povestirile lui Hoffmann; Galopul din opera Orfeu în Infern
- C.M. v. Weber - Invitație la vals
- G. Bizet - Habanera, Seguidilla și Marșul Toreadorilor din opera Carmen
- G. Fauré - Siciliana
- M. Ravel - Bolero
- F. Liszt - Tarantella, Rapsodii ungare, Rapsodia spaniolă
- A. Borodin - Dansurile polovțiene
- A. Hacıaturian - Dansul săbiilor (B-ul = cântec armean)
- G. Enescu - Rapsodia I și a II-a (cu sublinierea cântecelor și dansurilor românești încorporate)
- B. Bartok - Dansuri românești
- A. Dvorak - Simfonia a IX-a, din Lumea nouă
- Carlos Gardel - Por una Cabeza
- A. Piazzolla – Libertango

b. Muzica și anumite momente istorice

- Imnuri naționale – istoria imnului „Deșteaptă-te, române“; a imnului „Marseillaise“ etc.
- Imnul Eurovision și Te Deum-ul de Charpentier
- Ch. Gounod - Corul soldaților din Faust (un al doilea imn al Franței)
- L. v. Beethoven - Uvertura Coriolan (inspirată dintr-un episod de istorie antică)
- L. v. Beethoven - Uvertura Egmont (după Goethe, despre Conte de Egmont - sec. XVI)
- G. Rossini – Uvertura Wilhelm Tell
- G. Verdi - Corul sclavilor evrei din opera „Nabucco“
- F. Chopin - Studiu op. 10 nr. 12, „Revoluționarul“
- F. Schubert - Uvertura Rosamunda (prințesa Ciprului)
- P. I. Ceaikovski - Uvertura 1812 (cu salve de tun)
- L. v. Beethoven - Simf. a III-a Eroica (Napoleon Bonaparte)
- L. v. Beethoven - Simfonia a IX-a (Imnul Uniunii Europene)
- A. Honegger - Pacific 231

- cântece vechi (trubaduri, menestrelți, „Greensleeves“, „Scarborough Fair“, „Sur le Pont d’Avignon“ etc.)

c. Muzică tradițională românească

- Cântece patriotice, colinde și cântece de stea, cântece de primăvară, cântece cu caracter religios, cântece propriu zise, doine, balade și cântece de joc

2. Repertoriu de cântece pentru interpretare vocală

- A. Pann - Deșteaptă-te, române!
- C. Porumbescu - Tricolorul
- T. Popovici - Marșul lui Iancu
- Bardul din Mircești P. Mezetti
- Revedere D.G. Kiriac
- I. Cartu - Limba românească
- Barbu Lăutarul - Colecția C. Ionescu
- N. Ionescu - Vai, săracul pui de cuc (Canon)
- T. Popovici - La oglindă
- Hristos a Înviat (cântare bisericească)
- Sfinte Dumnezeule melodie religioasă
- Prohodul Domnului melodie religioasă
- Hora mare (Frunză verde de cicoare) popular
- Mândru-i jocul Hațegana popular
- Răsună codrul I.D. Chirescu
- T. Teodorescu - Fata de păstor
- Coborâi din deal în vale (cântec popular)
- Alunelu (cântec popular)
- T. Popovici - Moara
- D.G. Kiriac - A ruginit frunza din vii
- I. D. Chirescu - Cucule, pasăre sură
- W.A. Mozart - Cântec de primăvară
- J. Brahms - Copilul și floarea
- R. Rogers - Cântecul gamei
- A. Pașcanu - Unu, doi (joc muzical)
- L. Comes- Zidarii
- L. Comes - Merge rața către lac
- G. Breazul - Dogarul
- Roșu și Negru - Pseudofabulă
- Ceasul (Canon, melodie germană)
- Cântece patriotice
- Colinde populare
- Cantece din folclorul copiilor
- Repertoriu de cântece propriu-zise, cântece de joc și colinde tradiționale specifice zonei
- Cântec de primăvară W.A. Mozart
- Copilul și floarea J. Brahms
- Cântecul gamei R. Rogers

CLASA a VI-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale**

Clasa a VI-a
<p>1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice și pe două voci</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de respirație și de emisie având ambitusul de nonă; - exerciții de frazare și dicție; - exerciții de coordonare a cântului în ansamblu (cântare responsorială, antifonică și cu ison); - exerciții ritmice; - interpretarea unor lucrări muzicale simple care să conțină intervale de sextă și septimă; - interpretare vocală cu ison, antifonică și responsorială.
<p>1.2. Interpretarea unor fragmente simple instrumentale/ vocal-instrumentale*)</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții specifice cântului instrumental pentru instrumente de percuție; - exerciții de coordonare a cântului vocal-instrumental în grup; - interpretare instrumentală sau vocal-instrumentală în dialog sau conversație muzicală pe grupe/ perechi; - intervenții instrumentale cu caracter improvizatoric.

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical

Clasa a VI-a
<p>2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese formate din 4-8 sunete</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de scriere și citire a unui text muzical cunoscut; - jocuri de recunoaștere, intonare și scriere a unor note muzicale.
<p>2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple</p> <ul style="list-style-type: none"> - executarea unor exerciții ritmice utilizând valorile de optime, pătrime doime și pătrime cu punct; - observarea raportului matematic între duratele de optime, pătrime, doime și pătrime cu punct; - exerciții de notare a duratelor în măsurile 2/ 4 și 3/ 4; - jocuri de compunere a unor ritmuri (prin diverse combinații ale unor formule ritmice date).
<p>2.3. Operarea cu noțiuni de formă și structură muzicală</p> <ul style="list-style-type: none"> - diferențierea elementelor structurale (vers, rând melodic, strofă și refren) în cântecele cunoscute; - jocuri de improvizație folosind diferite elemente structurale.

3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic

Clasa a VI-a
<p>3.1. Perceperea unor noțiuni muzicale prin audiție direcționată</p> <ul style="list-style-type: none"> - observarea relațiilor între structura și conținutul unei piese și funcția ei socio-culturală (dans, cântec tradițional, repertoriu ocazional etc.); - observarea unor elemente structurale ca rând melodic, refren, strofă etc.
<p>3.2. Explorarea relației muzicii cu celelalte arte</p> <ul style="list-style-type: none"> - aprecierea relațiilor între muzica și textul literar; - alegerea unui fond muzical pentru proiecte/ lucrări realizate la alte obiecte de studiu;

Clasa a VI-a
<ul style="list-style-type: none"> - observarea relației muzică - literatură (inclusiv muzică programatică); - exprimarea unor păreri personale despre fondul muzical utilizat în produse multimedia (film, jocuri, publicitate etc.).

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VI-a
Cânt vocal și instrumental*	Respirație, emisie vocală, dicție și frazare Gesturi dirijorale (tactarea măsurilor, pregătirea intrării, închideri de frază, diferențe dinamice) Elemente de tehnică instrumentală - instrumente de percuție Exerciții ritmice care să conțină valorile de doime, pătrime, optime și pătrime cu punct
Elemente de limbaj muzical	Notația înălțimilor de note în cheia sol Profilul melodic (repetare, direcție, mers treptat, salturi) Notația duratelor (valorile de optime, pătrime, pătrime cu punct, doime) și a pauzelor corespunzătoare Măsuri de doi și trei timpi Termeni de mișcare Elemente structurale ca rând melodic, refren, strofă
Aspecte culturale eteronomice și interdisciplinare	Elemente de contextualizare istorică și geografică a unor lucrări Elemente de muzică religioasă și folclor muzical (tradiții, obiceiuri din diverse zone geografice) Elemente de interconectare între limbajul muzical și cel literar

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

Sugestii metodologice și repertoriale

1. Repertoriu pentru audiții

Muzica și alte arte:

a. Muzică și literatură

- S. Prokofiev - Petrică și lupul
- S. Prokofiev - Romeo și Julieta (fragmente)
- L. Bernstein - West Side Story (Tony and Maria)
- P. Dukas - Ucenicul vrăjitor (după Goethe)
- R. Strauss - Till Eulenspiegel (cu descrierea momentelor muzicii programatice)
- E. Grieg - Peer Gynt (după Ibsen)
- F. Mendelssohn - Visul unei nopți de vară (după Shakespeare)
- N. Rimski-Korsakov - Șeherezada (fragmente)
- W.A. Mozart - Flautul fermecat (personaje, libret, momente cheie)
- J. Offenbach - Povestirile lui Hoffmann
- A. Zirra – Capra cu trei iezi (fragmente)
- C. Trăilescu – Motanul încălțat (fragmente)
- P. Constantinescu – Miorița

b. Muzică și mitologie

- F. Liszt - Dansul piticilor (studiul Gnomen-Reigen)
- R. Wagner - Cavalcada Walkiriilor
- C. Debussy - Syrinx (flautul lui Pan), Preludiu la după-amiaza unui faun (după poemul de Mallarmé)
- C. Monteverdi - Orfeu
- C. W. Gluck - Orfeu și Euridice

c. Muzică și arte plastice

- M. Musorgski - Tablouri dintr-o expoziție

d. Muzică și multimedia (jocuri video, filme, publicitate)

- Coloane sonore ale unor filme de genuri diverse (comedii, drame, animație),
- Coloane sonore ale unor filme de desene animate

Structuri sonore în muzica pop – rock:

a. Structuri sonore cu 2-4 sunete

- Kevin Rudolf - Let It Rock
- Muse - Ruled by Secrecy
- Linkin Park - Wretches And Kings
- Queen – Breakthrough
- Michael Jackson - They Don't Care About Us

b. Structuri sonore cu 5 sunete

- Robbie Williams – Angels
- Bruno Mars – It Will Rain
- Madness - Night Boat In Cairo

Correspondențe ritmice text - muzică (declamație) în hip – hop

- Grandmaster Flash and the Furious Five - The Message
- Eminem – Rap God
- Outkast – Ms Jackson
- Kendrick Lamar - M.A.A.D. City
- piese de gen din repertoriul românesc

2. Repertoriu de cântece pentru interpretare vocală

- Treceți batalioane române (cântec istoric)
- Al. Flechtenmacher - Hora Unirii

- G. Musicescu - Ca o zi de primăvară
- T. Popovici - Luncile s-au deșteptat
- M. Botez - Popas
- N. Oancea - Pitpalacul
- R. Stein - Sanie cu zurgălăi
- I. Croitoru - Moara
- S-a dus cucul de pe-aici (cântec popular)
- Ciobănaș cu trei sute de oi (cântec popular)
- P. Ciorogariu - Primăvara
- A. Pașcanu - Lăcusta
- Veniți să ne închinăm (cântare bisericească)
- G. Musicescu - Hristos a înviat
- Cu noi este Dumnezeu (cântare bisericească)
- Fericirile (cântare bisericească)
- Fr. Schubert - Teiul
- F. Schubert - Cântec de leagăn
- F. Schubert - Păstrăvul
- Cucu! (cântec elvețian)
- Cielito lindo (cântec mexican)
- Santa Lucia (cașonetă napolitană)
- I. Brătianu, text G. Coșbuc - Noapte de Crăciun
- G.F. Haendel - Joy to the world
- Căntece patriotice
- Colinde populare
- Repertoriu de căntece propriu-zise, căntece de joc și colinde tradiționale specifice zonei
- Repertoriul căntecelor legate de muncă – Șezătoare, Clacă, Arat, Seceriș, repertoriul pastoral

CLASA a VII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale**

Clasa a VII-a
<p>1.1. Interpretarea unui repertoriu diversificat de lucrări muzicale, cu elemente omofone și polifone</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de respirație, emisie, dicție, frazare; - exerciții ritmice și de intonație, în context armonic și polifonic; - exerciții de dinamică.
<p>1.2. Acompanierea instrumentală a unor lucrări vocal-instrumentale*)</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de tehnică instrumentală specifică (blockflote/ percuție); - studiul pe grupuri (partide și în ansamblu, cu creșterea graduală a tempo-ului); - exerciții de coordonare a debutului, a tempo-ului și a diferențelor dinamice; - jocuri de improvizație vocală/ instrumentală.
<p>1.3. Asocierea textului și a mișcării scenice în exprimarea mesajelor lucrărilor muzicale</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza mesajului verbal și a legăturilor cu exprimarea muzicală; - exerciții de mișcare scenică potrivită tipului de lucrare muzicală interpretată.

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical

Clasa a VII-a
<p>2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese formate din peste 8 sunete</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de scriere și citire a unui text muzical cunoscut; - jocuri de recunoaștere, intonare și scriere a unor note muzicale.
<p>2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple</p> <ul style="list-style-type: none"> - executarea unor exerciții ritmice utilizând valorile de șaisprezecime, optime, pătrime, pătrime cu punct, doime și notă întregă; - observarea raportului matematic între duratele de șaisprezecime, optime, pătrime, pătrime cu punct, doime și notă întregă; - exerciții de notare a duratelor în măsurile 2/ 4, 3/ 4 și 4/ 4; - jocuri de compunere a unor ritmuri (prin diverse combinații ale unor formule ritmice date).
<p>2.3. Citirea unor cântece cu ajutorul partiturii</p> <ul style="list-style-type: none"> - coordonarea aspectelor intonaționale și ritmice în citirea unui text muzical simplu; - adăugarea notațiilor specifice dinamicii muzicale și a unor diferențieri agogice; - termeni de mișcare; - utilizarea unor instrumente muzicale pentru coordonarea și verificarea intonației și simțului ritmic.
<p>2.4. Utilizarea semnelor de alterație</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de scris-citit muzical a unor fragmente muzicale ce conțin sunete alterate; - observarea necesității de rezolvare a sunetelor alterate (cromatisme) treptat, în direcția în care au fost alterate; - experimentarea introducerii de cromatisme în discursul muzical.
<p>2.5. Realizarea unor scurte fragmente muzicale, prin utilizarea repetiției, secvenței, contrastului</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de combinare a unor segmente muzicale date; - exerciții de dezvoltare a unei melodii, plecând de la un incipit dat; - exerciții de observare și aplicare a unor procedee componistice.

3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic

Clasa a VII-a
<p>3.1. Argumentarea unor diferențieri calitative între două sau mai multe lucrări muzicale receptate</p> <ul style="list-style-type: none"> - discutarea impresiilor personale despre lucrările audiate; - discuții în grupuri de elevi, pentru recunoașterea caracteristicilor care determină adecvarea muzicii la o situație dată; - crearea și utilizarea unei grile de criterii în evaluarea calitativă a unor lucrări.
<p>3.2. Explorarea relațiilor muzicii cu științele și natura</p> <ul style="list-style-type: none"> - observarea raportului matematic între duratele ritmului muzical; - diferențierea proprietăților fizice ale sunetului; - analiza mecanismului de receptare a undelor sonore; - descoperirea unor elemente descriptive în anumite lucrări muzicale.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
Cânt vocal și instrumental*	<p>Respirație, emisie vocală, dicție, controlul intonației, frazare</p> <p>Gesturi dirijorale (tactare, pregătirea intrării, închideri, diferențe dinamice, diferențe agogice)</p> <p>Elemente de tehnică instrumentală - instrumente de percuție</p> <p>Exerciții ritmice care să conțină valorile de șaisprezecime, optime, pătrime cu punct și pătrime, doime</p>
Elemente de limbaj muzical	<p>Notația înălțimilor de note în cheia sol</p> <p>Alterațiile accidentale (diez, bemol, becar)</p> <p>Sunetul (ca fenomen fizic, fiziologic, muzical; proprietățile sunetului)</p> <p>Notația duratelor (valorile de șaisprezecime, optime, pătrime, pătrime cu punct, doime și notă întreagă) și a pauzelor corespunzătoare</p> <p>Măsuri de doi, trei și patru timpi</p> <p>Operarea cu elemente de construcție a discursului muzical (repetiția, secvența, contrastul, variația)</p>
Aspecte culturale eteronomice și interdisciplinare	<p>Repertoriul ocazional și neocazional în folclorul muzical</p> <p>Elemente descriptive în muzică</p> <p>Utilizarea caracteristicilor sunetului în alte domenii/discipline (înălțimea – ultrasunete, infrasunete; durata – ritmica în mișcare, activități și procese; intensitatea – forța fizică a sunetului, muzica de relaxare și meditație)</p>

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

Sugestii metodologice și repertoriale

1. Repertoriu pentru audiții (Muzica și natura)

Muzică și natură

- cântece despre natură (plante, animale, fenomene meteorologice) și relația omului cu aceasta
- cântece pentru copii
- J. Ph. Rameau - La poule, Le rappel des oiseaux
- C. Saint-Saëns - Carnavalul animalelor
- F. Chopin - Studiul op. 10 nr.4, Torentul; op.10 nr. 8, Rază de soare; op. 25 nr. 2, Albinele; op. 25 nr. 9 - Fluturele; op. 25 nr. 11 - Crivățul (Winter Wind); op. 25 nr. 12 - Oceanul
- F. Schubert - Păstrăvul
- C. M. v. Weber - Corul vânătorilor din Freischütz
- J. Strauss - Dunărea albastră
- I. Ivanovici Valurile Dunării
- A. Alessandrescu – Amurg de toamnă
- M. Negrea – Prin Munții Apuseni
- N. Rimski-Korsakov - Cărăbușul (Bumble-Bee)
- B. Smetana - Vltava
- L. v. Beethoven - Simf. a VI-a, Pastorală: Scenă la pârâu și Furtuna
- C. Debussy - Preludii (Vântul în câmpie, Pași pe zăpadă); Children's Corner (The snow is dancing)
- M. Ravel - Jeux d'eau
- A. Vivaldi – Anotimpurile
- R. Wagner - Preludiu la Aurul Rinului
- G. Holst – Planetele

Muzică de divertisment (blues, electronică, jazz)

- Robert Johnson - Me and the Devil Blues
- Joe Bonamassa - Living On The Moon
- Jean Michelle Jarre – Oxygene 4
- Carpenter Brut - Le Perv
- Gregory Porter –Hey Laura
- Norah Jones - Don't Know Why

Muzică tradițională

- Repertoriu de cântece propriu-zise și rituale din ciclul calendaristic (practici și obiceiuri specifice zonei)

2. Repertoriu de cântece pentru interpretare vocală

- I.G. Brătianu - Imnul eroilor
- C. Porumbescu - Românu
- G. Musicescu - Trompetele răsună
- V. Vasilache - Morărița
- Trandafir de la Moldova (cântec popular)
- M-a făcut mama oltean (cântec popular)
- Fata dobrogeană (cântec popular)
- Munților cu brazi înalți (cântec popular)
- La livadă (cântec popular)
- Cucule drăguțule (cântec popular)
- De-ar fi dorul (cântec popular)
- Mociriță cu trii foi (cântec popular)
- Lioară, lioară (cântec popular)

- Amintire cu haiduci – varianta Vali Sterian
- I. Vasilescu – Astăzi e ziua ta
- A. Pann - Tatăl nostru
- A. Pașcanu - Te-ai trezit? Cântă!
- Fie numele Domnului (cântare bisericească)
- G. Donizetti - Cântări de veselie
- W. A. Mozart - Aria lui Figaro din Opera “Nunta lui Figaro”
- W. A. Mozart - Cavatina din Opera “Nunta lui Figaro”
- C.M. von Weber - Barcarola
- C.M. von Weber - Corul vânătorilor din Opera “Freischütz”
- R. Wagner - Corul pelerinilor din Opera “Tannhauser”
- Colinde populare
- Cântece din folclorul ocazional și neocazional

CLASA a VIII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale**

Clasa a VIII-a
1.1. Interpretarea vocală/ vocal – instrumentală a unor lucrări in genuri diverse, controlând schimbările dinamice, agogice și de tempo - exerciții de intonație, emisie și precizie ritmică; - interpretarea unor teme muzicale celebre; - exerciții de dinamică și agogică.
1.2. Interpretarea instrumentală a unor lucrări* - exerciții de tehnică și interpretare instrumentală; - interpretarea unor piese simple în ansamblu instrumental (blockflote/ percuție etc.); - realizarea unui acompaniament instrumental al unor lucrări muzicale diverse.
1.3. Realizarea unor momente sincretice, ce combină limbajul muzical cu cel verbal, mișcarea scenică, elemente de decor și costume - realizarea unor scenete specifice folclorului obiceiurilor de peste an; - crearea unui moment muzical artistic cu rol de ilustrare/ comentare a unor comportamente sociale.

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical

Clasa a VIII-a
2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese în Do major și La minor - observarea structurii logice a tonalității; - jocuri de recunoaștere, intonare și scriere a unor note; - intonarea gamei, vocal și cu ajutorul unor claviaturi (inclusiv softuri gratuite disponibile pe telefoane mobile), pentru diferențierea tonurilor și a semitonurilor; - exerciții de citire a unui text muzical; - transpunerea intuitivă a unui cântec în altă tonalitate (pe alte sunete) pentru a corespunde ambitusului personal.
2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple - executarea unor exerciții ritmice utilizând valorile de șaisprezecime, optime, optime cu punct, pătrime, pătrime cu punct și doime; - observarea raportului matematic între duratele de șaisprezecime, optime, optime cu punct, pătrime, pătrime cu punct și doime; - exerciții de notare a duratelor în măsurile 2/ 4, 3/ 4 și 4/ 4; - jocuri de compunere a unor ritmuri (prin diverse combinații ale unor formule ritmice date).
2.3. Utilizarea unor elemente de construcție muzicală - utilizarea unor procedee variaționale (față de fragmente propuse de profesor și elevi); - observarea elementelor de construcție muzicală în diferite genuri.

3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic

Clasa a VIII-a
3.1. Aprecierea valorii creației și interpretării unei lucrări muzicale, din perspectiva elementelor de limbaj muzical și a celor de natura afectiva - observarea unor modalități de dezvoltare a discursului muzical; - analiza comparativă a unor lucrări muzicale în versiuni interpretative diferite;

Clasa a VIII-a
<ul style="list-style-type: none"> - explicarea preferințelor interpretative față de doua sau mai multe versiuni ale aceleiași lucrări muzicale; - compararea unor lucrări muzicale de diverse grade de complexitate armonică și structurală; - comentarea unor înregistrări audio-video ale prestației proprii/ ansamblului.
<p>3.2. Explorarea contribuției muzicii la identitatea personală și de grup</p> <ul style="list-style-type: none"> - discutarea contribuției muzicii la dezvoltarea personală (identitate culturală, sentiment de apartenență, relaxare, identitate școlară); - observarea rolurilor sociale diverse ale muzicii în funcție de aspecte de natură istorică, geografică, politică, socială; - discutarea diferitelor tematici în muzica ușoară.
<p>3.3. Compararea unor genuri ale muzicii de divertisment</p> <ul style="list-style-type: none"> - audiția comparată a unor lucrări de muzică din genuri de divertisment diferite; - observarea unor diferențieri de ritm, melodică în audiție; - compararea mesajului literar preponderent între anumite genuri; - observarea complexității diferențiate privitoare la concepte muzicale parcurse.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
Cânt vocal și instrumental*	Respirație, emisie vocală, dicție, controlul intonației, precizie ritmică, frazare Gesturi dirijorale (tactarea măsurii, pregătirea intrărilor, urmărirea intrărilor succesive, închideri, diferențe dinamice și agogice) Conceperea unor aranjamente/ acompaniamente ritmice/ melodice pentru anumite cântece/ audiții muzicale Elemente de tehnică instrumentală* - emisie, acuratețea intonației, diferențieri timbrale și dinamice, precizie ritmică Exerciții ritmice care să conțină valorile de șaisprezecime, optime, optime cu punct, pătrime cu punct și pătrime, doime
Elemente de limbaj muzical	Tonalitatea Do major Elemente de structură formală Elemente de structură în diferite genuri (Concertul, Simfonia, Opera etc.) Procedee variaționale ritmice și/ sau melodice
Aspecte culturale eteronomice și interdisciplinare	Sincretismul muzical (corelarea muzicii cu literatura, coregrafia, fizica, religia etc.) Evoluții ale muzicii în context social, politic și cultural Elemente de folclor (tradiții, obiceiuri din diverse zone geografice) Aspecte ale muzicii în societatea de astăzi: jazz, pop, rock etc.

*) Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor; în paralel se recomandă utilizarea elementelor de percuție corporală

Sugestii metodologice și repertoriale

1. Repertoriu pentru audiții

a. muzica în momentele importante ale vieții: cântec de leagăn, serenada, cântece de dragoste, cântece de cătănie, cântec de nuntă, bocet, cântec ritual funebru, marș funebru, requiem

- W. A. Mozart - Cântec de leagăn
- J. Brahms – Cântec de leagăn
- F. Chopin - Berceuse
- W. A. Mozart - Mica serenadă
- R. Wagner - Marșul nupțial din Lohengrin
- F. Mendelssohn - Marșul nupțial din Visul unei nopți de vară
- M. de Falla - Amorul vrăjitor
- W. A. Mozart - Requiem (Lacrimosa)
- G. Fauré - Requiem (Libera me, Domine, In paradiso)
- F. Chopin - Marșul funebru din Sonata nr. 2;

b. muzica și diversele obiceiuri/ ritualuri:

- cântece românești și din repertoriul universal, de Crăciun, de Anul Nou, de Paști și alte sărbători/ evenimente de peste an
- P. Constantinescu – fragment din Oratoriul de Crăciun
- P. I. Ceaikovski - Spărgătorul de nuci (Crăciunul)
- G. F. Haendel - oratoriul Messiah
- ritualuri de alungare a secetei etc.

c. muzica în momente cotidiene sau în dialogul omului cu sine

- Balada
- G. F. Haendel - Fierarul vesel
- J. Haydn - Ceasornicul
- W. A. Mozart - Tartina cu unt
- Ch. Gounod - Ave Maria (de comparat cu preludiul in Do major din Clavecinul bine temperat de J. S. Bach)
- F. Chopin - Nocturne; Studiul op.10 nr.3 - Tristețe, Studiul op. 25 nr. 3 - Călărețul
- F. Schubert - Momente muzicale, Ave Maria
- R. Schumann - Kinderszenen, piese din Album pt tineret
- A. Dvorak - Humoresca
- L. v. Beethoven - Simfonia a V-a (a destinului)
- P. I. Ceaikovski – Simfonia a VI-a, Patetica
- H. Berlioz - Simfonia fantastică
- R. Strauss - Simfonia Domestica

d. muzică și aristocrație:

- G. F. Haendel - Muzica apelor, Focuri de artificii
- J. Haydn - Simfoniile Surpriza, Despărțirea

Diferențieri între genuri muzicale de divertisment

Pop

- George Michael – Last Christmas
- Elton John – I'm still standing
- Coldplay – Hymn for the Weekend.

Hip Hop:

- Eminem – Relapse, Recovery
- Public Enemy – Fight the Power.

Electronica

- Jean Michelle Jarre – Oxygene 8
- Vangelis - Blade Runner

- Carpenter Brut - Hang'Em All
- Skrillex –Bangarang

Blues:

- B.B. King - The Thrill Is Gone
- Muddy Waters - Mannish Boy
- Beth Hart - Caught Out In The Rain.

Rock

- Deep Purple – Smoke on The Water
- Rainbow: Since You've Been Gone
- Queen – The Prophet's song
- Arctic Monkeys –R U Mine?
- OneRepublic – Waking Up
- Muse – Bliss

Metal

- Metallica – Nothing Else Matters
- Iron Maiden – Hallowed be thy Name

Jazz:

- Dave Brubeck - Take Five
- Miles Davis – So What
- Charlie Parker- Confirmation
- Kenny G - G-Bop

Folk:

- Psarea Colibri - Vremuri
- Phoenix – Andrii Popa
- Vasile Șeicaru – Dragostea-i destin stravechi
- Mircea Baniciu – Vara la țară

Country:

- Johnny Cash - Ring of Fire
- Loretta Lynn - Don't Come Home A-Drinkin'
- Willie Nelson - Blue Eyes Crying In The Rain

2. Repertoriu de cântece pentru interpretare vocală

- Gaudeamus igitur
- Al. Cristea - Limba noastră
- I. Chirescu - Dorulețule
- I. Ivanovici - Valurile Dunării
- L. van Beethoven - O, lume, ce frumoasă ești!
- G. Verdi - Corul sclavilor din Opera Nabucco
- W.A. Mozart - Canon (Soare de vară)
- E. Grieg - Cântecele lui Solveig din Suita Peer Gynt
- F. Schubert - Trandafirul
- J. Strauss - Arii din opereta Liliacul
- Beatles - Obla-di, Obla-da
- Beatles - Yesterday
- G. Gershwin - Summertime
- S. C. Forster - April
- I. Axel, C. King - Say Something
- Simon and Garfunkel - Bridge Over Troubled Water
- Simon and Garfunkel - The Sound of Silence
- O. Osbourne, Z. Wylde - Mama, I'm Coming Home
- E. Clapton, W. Jennings - Tears in Heaven
- Sting - Fragile
- Sting - Englishman in New York
- M. Jackson - Heal the World

- Swing Low (negro spiritual)
- N. Alifantis, text N. Stănescu - Ce bine că ești
- E. Imre, text. A. Păunescu - Nebun de alb
- Colinde populare
- Repertoriu de cântece din ciclul vieții (cântecul de leagăn, rep. nupțial, de cătănie, funebru) și Balade specifice zonei
- N. Lungu - Mărire-ntru cele nalte (3 voci)
- F. Gruber - Stille nacht (Noapte de vis)

Sugestii metodologice

Disciplina Educație Muzicală are ca scopuri principale consolidarea interesului elevilor pentru muzică, încurajarea acestora de a se manifesta prin cânt și de a asculta, cu spirit critic, lucrări cât mai diverse. O abordare bazată pe diversificarea genurilor și stilurilor muzicale urmărește dezvoltarea și educarea simțului estetic, a expresivității și a capacității de comprehensiune a fenomenului muzical.

Logica parcurgerii etapizate a disciplinei denotă o foarte mare eficiență dacă se pornește de la muzica tradițională – unde se regăsesc tematici foarte diverse și de o înaltă ținută morală, se continuă cu muzica cultă, ajungându-se în final la genurile și stilurile specifice muzicii contemporane. Acest parcurs va urmări familiarizarea cu întreaga paletă de expresii artistice muzicale asigurându-se astfel cadrul pentru dezvoltarea capacității de apreciere obiectivă a actului artistic atât la nivelul receptării cât și al expresiei.

Datorită nevoilor specifice elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și medii recomandăm folosirea melodiilor din folclorul muzical românesc datorită tematicilor ce acoperă cu succes întregul ciclu calendaristic, datorită gramaticii muzicale specifice la nivel național dar și local și în special datorita caracterului sincretic al producțiilor muzicale tradiționale.

Încurajarea acestora de a se exprima prin muzică va constitui o prioritate ce va fi tratată diferențiat, în funcție de profilul elevilor implicați. Se propune ca elevii să cânte în colectiv, pe grupe și individual, sub îndrumarea profesorului, dar trebuie să se încurajeze și manifestarea acestora prin propuneri personale, neasistate de cadrul didactic. Este recomandabilă (în măsura posibilităților materiale) încurajarea elevilor de a învăța să cânte la instrumente, fie dintre cele pe care școala le pune la dispoziție, fie cele pe care tinerii le au de acasă, din familie.

Luând în considerare apariția în spațiul școlar românesc a unor inițiative de studiere a muzicii instrumentale, actuala programă a fost adaptată pentru dezvoltarea acestei ramuri, având în vedere că în majoritatea țărilor europene studiul muzicii se face pe ambele coordonate, atât vocal, cât și instrumental, printr-o tradiție validată de rezultate remarcabile. Beneficiile cântului instrumental au fost evocate de studii ce au relevat dezvoltări ale capacității intelectuale, ale capacității de concentrare a atenției și coordonare a mâinilor, atât de utile pentru elevii cu dizabilități intelectuale.

Datorită gradului de complexitate al utilizării instrumentelor de percuție și de suflat, accesibil elevilor din învățământul special, se pot obține rezultate notabile utilizând pe de o parte tehnici de abordare preluate din „metoda Orff” și pe de altă parte instrumente precum flautul drept/ blockflote sau chiar fluier de mărimi diferite (instrumente cu tehnică specifică simplă) prin alegerea unor repertorii simple, cu evoluții bine gradate.

Școala are datoria să încurajeze aceste inițiative de achiziționare și utilizare a unor instrumente muzicale: orgă electrică, pian, chitară, instrumente de percuție (acordabile, utilizabile cu elemente ale metodei Orff sau neacordabile – inclusiv instrumente construite de elevi), blockflote, fluier, instrumente tradiționale. Față de diversitatea de soluții posibile în interpretarea instrumentală în cadrul activităților de educație muzicală, programa lasă la dispoziția profesorului abordarea didactică specifică și alegerile repertoriale (potrivite tipurilor de instrumente utilizate, dar și nivelului concret de pregătire).

Continuând tradiția istorică românească, se recomandă crearea la nivelul școlii (eventual și al clasei) a unor grupuri vocale/ corale/ vocal-instrumentale. Această activitate trebuie încurajată nu numai de către profesor, ci chiar de către conducerea instituției. Cântarea în grup reprezintă principala activitate muzicală colectivă (atât prin practica laică, cât și prin cea de cult), beneficiind de lucrări de o valoare cu totul excepțională, inclusiv în școala componistică națională. Există tradiții care solicită ca soluție tipică grupul de cântăreți vocali, precum momentele sărbătorilor iernii (Crăciun, An Nou etc.), în care exprimarea bucuriei de a fi împreună, de a realiza momente

artistice valoroase pentru copii, dar și pentru părinți sau comunitate, duc la creșterea coeziunii grupului, la satisfacții colective și individuale semnificative și la alte beneficii socio-culturale.

Trebuie încurajate inițiativele de realizare a unor momente artistice sincretice, cu participarea întregului colectiv al clasei, realizate în timpul de desfășurare a orelor de educație muzicală (cu sprijin de la alte discipline educație fizică, educație plastică și/ sau educație tehnologică - pentru decor, costume etc.), la nivelul de complexitate posibil în acea clasă. Înțelegerea diversității culturale, a diversității gusturilor (personale) are efecte benefice pentru integrarea elevului în comunitate.

Efortul de păstrare și/ sau de recuperare a tradițiilor istorice specifice zonei geografice sau unei anumite minorități etnice constituie momente de manifestare și pe tărâm muzical, cu posibilitatea abordării unui repertoriu de cântece și dansuri extrem de bogat. Prin conștientizarea apartenenței la anumite comunități/ minorități se pot valorifica multiple elemente de culturalizare și de îmbogățire spirituală. Noțiunile de limbaj muzical sunt importante ca mijloace de investigare a lucrărilor artistice, ca modalități de înțelegere a structurii lingvistice specifice. Însă ele reprezintă modalitatea cu care elevii au acces la anumite lucrări muzicale, pentru a le înțelege și aprecia, nefiind un scop în sine.

Disciplina Educație muzicală propune abordări culturale eteronomice și interdisciplinare, în raport cu disciplinele studiate anterior, în învățământul primar, dar și cu cele ce se studiază în gimnaziu. Se propune astfel contextualizarea muzicii în universul gândirii și manifestărilor umane și explorarea de către elevi a relațiilor dintre muzică și universul propriu (aspecte eteronomice și interdisciplinare), ca suport și context pentru dobândirea competenței generale 3. Aceste teme pot fi reluate, la un alt nivel, pe tot parcursul ciclului de învățământ gimnazial.

Sunt propuse audii tematice, față de abordarea propusă, care trebuie interpretate ca un repertoriu orientativ, ce poate fi prezentat parțial sau extins, în funcție de reacția elevilor și de strategiile profesorului. Sugestiile repertoriale privitoare la audii sunt structurate în ideea susținerii temelor cu aspecte interdisciplinare. Va fi încurajată preluarea unor lucrări din repertoriul propus spre audii în cel ce va fi interpretat vocal și/ sau instrumental.

În cazul unor elevi cu probleme de emisie sonoră sau de percepție deficitară (disfonie, afonie etc.), accentul se va pune pe parametrul ritmic al exprimărilor muzicale. Astfel, prin participarea activă, ca acompaniatori (instrumente muzicale simple, percuție corporală) sau prin dirijat (în vederea coordonării), elevii în cauză se vor integra în grupul interpreților, contribuind la succesul manifestărilor colective, evitând marginalizarea, frica și reacțiile de respingere la adresa disciplinei.

Este recomandată evidențierea unor informații din fizică, pentru clarificarea aspectelor legate de producerea și propagarea vibrațiilor, precum și din biologie, pentru înțelegerea celor legate de perceperea vibrațiilor și transformarea lor în senzație de sunet, în organismul uman. Se recomandă corelarea abordărilor de identitate personală și de grup cu achizițiile dobândite la discipline din aria curriculară Om și societate. Dată fiind prezența în multe din școli a conexiunii de internet și a laboratoarelor de informatică, anumite ore de educație muzicală ar putea fi susținute în aceste spații, pentru a utiliza softurile amintite în activitățile de învățare.

Datorită specificului predării în învățământul special, recomandăm utilizarea materialului didactic intuitiv concret, gradualizarea sarcinilor de lucru de la simplu la complex, asigurarea caracterului diversificat și atractiv al predării

Evaluarea elevilor se va face diversificat, pe tot parcursul anului școlar, implicând competențele de cânt vocal și/ sau instrumental, capacitatea de a observa anumite caracteristici ale lucrărilor audiate, argumentarea opiniilor personale în aprecierea lucrărilor audiate, dar și participarea cu propriile sugestii repertoriale etc. Este de dorit ca evaluarea operării cu elementele de limbaj muzical parcurse să se facă prin soluții practice, bazate pe cânt și/ sau audii, evitând centrarea pe cerințele de reproducere a

unor definiții sau clasificări tehnice prin teste scrise. Oferim un exemplu de proiectare a unei unitati de invatare, pentru tema ritm muzical de la clasa a VII-a.

Bibliografie

1. Cerghit, I., (2006), *Metode de învățământ*, Ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași;
2. Cristea, S., (2001), *Dictionar de pedagogie*, Ed. Litera, Bucuresti;
3. Genevieve, M., (2000), *De ce și cum evaluăm*, Editura Polirom, Iași;
4. Ionescu, M., (2000), *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca;
5. Ionescu, M., (1986), *Strategii de predare-învatare în concordata cu scopurile didactice*. În Sinteze pe teme de didactica moderna, Culegere editată de „Tribuna școlii”;
6. Iucu, R., (2000), *Managementul clasei de elevi*, Editura Fundației culturale „Dimitrie Bolintineanu”, București;
7. Iucu, R., (2001), *Instruirea scolara*, Edit. Polirom, Iași;
8. Ivășcanu, A., (1973), *Cântecul - factor de bază al educației muzicale în școală: În Educația prin artă și literatură*, Studii. Editura didactică și pedagogică, București;
9. Munteanu, G., (1999), *Metodica educației muzicale pentru gimnaziu si liceu*, Editura Sigma, București;
10. Munteanu, G., (1997). *Jocul didactic muzical*, Editura Academiei de Muzică, București;
11. Mușu, I., Taflan, A., (1997), *Terapia educațională integrată*, Editura Pro Humanitate, București;
12. Niedermaier, A., (1999), *Educație muzicală modernă*, Editura Hora, Sibiu;
13. Stoica, A., (2001), *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, Editura ProGnosis, București;
14. Sulițeanu, G., (1980), *Psihologia folclorului muzical*, Editura Academiei Române, București;
15. Toma-Zoicaș, L., (1972), *Audiția muzicală-modalități de valorificare si instruirea muzicală*, E.D.P., București;
16. Toma-Zoicas, L., (1987), *Pedagogia muzicii și valorile folclorului*, Ed. Muzicală, București;
17. Țoldan, R., (2007), (coord.), *Idei, suflet și dorința de a educa copiii. Îndrumător pentru educatori, elevi și studenți*, Arad;
18. Vancea, Z., (1984), (coord. șt.), Firea, Gh. (redactor coord.), *Dicționar de termeni muzicali*, Editura științifică și enciclopedică, București;
19. Vasile, V., (2004), *Metodica educației muzicale*, Editura muzicală, București;
20. Velica, I., Breaz, M., Stănescu M., (2008), *Portofoliu pentru Practica pedagogică*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca;
21. Vlad M., Vasiliu C.M., Mozer-Schorborn L., (2010), *Curriculum Național pentru Învățământul special și Special integrat*, Editura Spiru Haret, Iași;
22. Wünsch, W., (1999), *Educația pentru muzică*, Editura Triade, Cluj-Napoca;
23. *** (2002), Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul Național pentru Curriculum, *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare din aria curriculară Arte pentru clasele I-a - a XII-a*, București;
24. *** (2001), Asociația RENINCO România, *Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale*, București.

Grupul de lucru:**Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației****Delia STOICESCU, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Sibiu**

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Stoicescu Delia	Inspectoratul Școlar Județean Sibiu
Florea Bianca	Inspectoratul Școlar Județean Sibiu
Verde Cosmin	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Sibiu
Schiau Florentina	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Sibiu
Mureșanu Mihaela	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Sibiu
Popa Ileana	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Sibiu
Kondort Dan	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Sibiu
Făgețan Rodica	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Sibiu
Șofîlcă Anda	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Turnu Roșu